

Графіка Ігора Щурова

КАТАЛОГ ВИСТАВКИ

Виставка відкрита від 26 вересня до 26 жовтня 2018 року
Львівська національна галерея мистецтв імені Б.Г.Возницького

Ідея виставки
Ігор Щуров
Йоханан Петровський-Штерн

Концепція виставки
Ігор Щуров
Йоханан Петровський-Штерн

Куратор виставки
Іван Дудич

Пластична організація виставки
Ігор Щуров
Йоханан Петровський-Штерн

Організаційна координація виставки
Іван Дудич

Видавець
© Львівська національна галерея мистецтв імені Б.Г.Возницького

Автори текстів
Віта Сусак
Анастасія Сімферовська
Богдан Жолдак
Іван Дудич

Графічний проект каталогу
© Незалежний культурологічний журнал «І»

Верстка
Христина Рябуха

Друк
ФОП Кичма І.В.

Організатори висловлюють щире вдячність
за підтримку проекту:
Незалежному культурологічному журналу «І»

Підписано до друку 12.08.2018.
Формат 84×108/16. Папір крейдований. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 7,98. Обл.-вид. арк. 5,46.
Наклад 300 прим.Зам.04-18.

Ігор Володимирович Щуров, львівський графік та ілюстратор. Народився 7 липня 1953 р. Закінчив архітектурний факультет Львівського політехнічного інституту. У своїй творчості опирається на традиції німецької середньовічної гравюри, мистецької культури російського ампіру та модерну.

Основні твори: «Іграшки» (1978), «Амурні пригоди» (1996), «Човен кохання» (2003), ілюстрації до книги Апулея «Амур і Психея» (2003), ілюстрації до поеми Василя Львовича Пушкіна «Небезпечний сусід» (2007), «Львівські брами» (2013), бібліофільське видання «Епоха Краха» (2018).

Рисунки автора відрізняє вишукана графічна манера та декоративність, пристрась до «дрібниць, звабливих й пустотливих», образи-тіні минулих епох. Справжнє зацікавлення його роботи викликають у вузького кола неупереджених поціновувачів старовини. Твори зберігаються у Львівській національній галереї мистецтв ім. Б. Г. Возницького, в державному музеї О.С. Пушкіна в Москві, а також у приватних колекціях в Україні, Ізраїлі, Канаді, Німеччині та Росії.

Еротика Ігоря Щурова промовляє шляхетною «літературною» мовою. Його програмною роботою можна вважати «Човен Любові». Врівноважена, без емоційних бурь і хаосу думок композиція являє собою метафізичну картину всесвіту. Саме любов до життя, до людей з усіма їх чеснотами і слабкостями веде рукою львівського художника, під якою народжуються малюнки майстра.

Vima Сусак

ЕРОТИКА У МИСТЕЦТВІ ЯК ДЖЕРЕЛО ВІТАЛЬНОСТІ

Виставка Ігоря Шурова та Йоханана Петровського-Штерна у Львівській Національній Галереї Мистецтв імені Бориса Возницького доречно, очікувана і цілком органічна. Адже виставкові зали галереї – відомий аванпост мистецтва, що формує смаки та вподобання публіки, виховує свідомість глядача та відкритий до нового і дискусивного, всього того, що перебуває на межі, роздоріжжі чи перехресті. Тож першочерговий лейтмотив виставки, яку Богдан Жолдак влучно назвав «Coito ergo sum» одразу ставить акцент на еротичності. І цього зовсім не потрібно страхатися, адже світовий дискурс, і мистецький в тому числі, вже давно пройшов саме цей етап, тож сьогодні у світі він виявляється у вигляді розмаїтих мистецьких перверзій.

Давно минув час суворості цензури, що звертала обивателя на шпичку приземленість даних понять, трактувала їх, як табу, себто – те, про що не варто говорити, а тим паче створювати про це твори мистецтва (а серед них є чимало справжніх шедеврів). Ця дорога відома – цензура, заборона, замовчування... Якби цього не було,

можливо сьогодні не було б так сумно розповідати про мистецтво поруч оголених скульптур античних богів та героїв, і часто бачити сміх, розгубленість або нерозуміння в очах не лише четвертокласника, але й семикласника чи випускника, не кажучи вже про студентську молодь чи дорослих.

Сьогодні складно визначити, коли ж саме вперше з'явилися еротичні мотиви у мистецтві. Майже з повною певністю можемо ствердити, що вони почали закладатися від самого початку виникнення мистецтва. Ще Леонардо да Вінчі писав, що першим зображенням людини у мистецтві була тінь, відмальована проти сонячного світла на камені – контурно-силуетне зображення, проте практично ніде в цитатниках Ви не віднайдете його ж припущення, що то була тінь первісного митця з ерекцією, яка відображалась, наче вказівник сонячного годинника. А як щодо відомого рисунка св. Іоана чи то пак янгола, що майстерно трансформується у Вакха-Бахуса з візуальним наголосом на ерекції! Про сексуально-плотську зорієнтованість фрескового розпису склепіння Сікстинської капели Мікеланджело та його цензурований «Страшний Суд» вже й зайве згадувати.

Отож, сьогодні можемо простежити обов'язкову складову кожної мистецької епохи – звернення до еросу. Від печерних розписів первісного митця, вітальної сексуальності Стародавнього Єгипту

до витончених сюжетів на червоно-чорно-фігурному вазопісі Античної Греції. Далі у мистецько-еротичній «програмі» -- Рим та Помпеї з відомими бордельними сценами на фресках, останні з яких можемо вважати відвертою порнографією Античності. Далеко не бідне на еротичні мотиви й ціле тисячоліття «темного» Середньовіччя, що безжально цензурувало еротичну. Ренесанс просто-таки вибухнув еросом як індикатором здорового глузду і доброго смаку. Бароко захопило митців у вир фізіологічної пристрасті, зведеною мало не до рангу релігії. Доба рококо додала витворам на еротичну тему солодкавої зманіженості...

Ерос прочитується як доволі яскрава складова навіть там, де «секса не было, и быть не может...», а саме – з творів соцреалізму. Але сьогодні?.. Сучасність в свою чергу будує свої варіації навколо нашівабутих мелодій з затертої платівки. Сьогодні підліток більше не ховає під подушкою забороненої культової французької листівки, натомість мандрує віртуальним простором інтернету...

Через мистецтво еросу, за означенням Жіля Нере («*Erotica Universalis. From Pompeii to Picasso*»), людина протистоїть власній смертності. Нере називає це «забавами Ероса», однією з важливих форм соціального самоусвідомлення. Тож еротика сьогодні є не лише об'єктом «високого мистецтва»,

Ігор Шуров (1953, Львів)

Ілюстрація до роману Апулея «Золотий віслиук» 2003 р.

Папір, туш, перо

40x30 см

але й першочерговим елементом соціального життя сучасної людини.

Виставка графіки та живопису «Еротика куртуазна та іронічна» поєднує діаметрально протилежних митців, яких складно назвати мистецьким тандемом. Радше вони є яскравими полярностями, які мають свої усталення та чітко сформовану концепцію творчості, власний вектор. Проте, це не заважає діаметрально протилежним поглядам на одну тематику зустрітися в межах однієї виставки, яка органічно протиставляє та поєднує протилежності.

Що об'єднує твори Ігоря Щурова та Йоханана Петровського-Штерна? Першочергово це площинне трактування та підкреслена силуетність зображення. Графічні і живописні твори Щурова та Петровського-Штерна мають плакатне вирішення. Через це вони не втрачають своєї цінності, коли повторюються у репліках чи репринті, адже основне в них – це та атрактивна складова, яку вони пробуджують своїм змістом. Митці представляють еротичну добірку з власної творчості.

Графічна творчість Ігоря Щурова – це рафінований рисунок, довершеність лінії, пошук виразної площини-плями, наративність, сюжетність. Щуров майстер стилізації мистецьких напрямків минулих епох. Як відомий купор'є Джон Гальяно може із заплющеними очима «смакувати» крій жилета XVII ст., так і Щуров у своїх роботах «дегустує» еротичні образи. З під його пера оживають

образи літературної класики. Яскравість та переконливість його деталей вражає – це і орнаментика дрібного ювелірного мережива, і відтворення античних фресок, і елементи ранньомодерної моди, і мотиви декадансу. В творах Щурова, попри наслідування стилів минулого, лапідарно стверджує себе авторська манера, ознака власного зрілого стилю. Це проявляється у характерній промальовці персонажів, що не поступається кращим зразкам легендарного Обри Бердслея. Графічні твори Щурова виходять поза межі ілюстративної графіки, набувають власної незалежної самоцінності, ними можна годинами милуватися, вдивлятися та занурюватися у скрупульозність деталей. Ці твори пробуджують бажання присидати їх до приватної колекції, усамітнитися з ними. Вони наділені внутрішнім магнетизмом, до них хочеться повертатися, кожного разу знаходячи нові деталі.

Живопис Йоханана Петровського-Штерна – це колористично-композиційна шахівниця. Чому? Вони побудовані на зіставленні трьох базових складових – яскраво червоної барви, білого та чорного. Майстерно оперуючи композицією та рисунком, автор немовби пропонує глядачеві зіграти у фантазійну трьохколірну шахову партію. Тема еротики у Петровського-Штерна на межі трагікомічної іронії та тонкої сатири. Йоханан Петровський-Штерн не глазурує свої твори зайвими дрібницями, обираючи мінімалізм

як найвірніший засіб виразу. Проте саме так і досягається різюча влучність образів та сюжетів. Його твори відображають неприкриту буденну реальність. В своїй експресіоністичній манері автор доходить до межі. Твори об'єднані у серію «Червоний диван» не мають окремих назв, але кожен сюжет серії самодостатній. Петровський-Штерн майстерно оперує ракурсами та площинним трактуванням дійсності. Завдяки цій віртуозності його твори заохочують до варіативності прочитань, наче запрошуючи глядача до інтелектуальної гри-змагання. Постійно залишається відкритим запитання – за ким же в цій грі залишиться останнє слово?

В будь-якому разі, виставка еротичного мистецтва – це завжди провокація, виклик інтелектуальній зрілості суспільства, тестування його відкритості до саморефлексії. Ця виставка впише нову сторінку до книги з історії мистецтва, яке є неабияким виявом нашої вітальності.

Іван Дудич

Ігор Щуров (1953, Львів)

Тисяча і одна ніч. 2009 р.

Друк. (оригінал - папір, туш, перо)

40x30 см

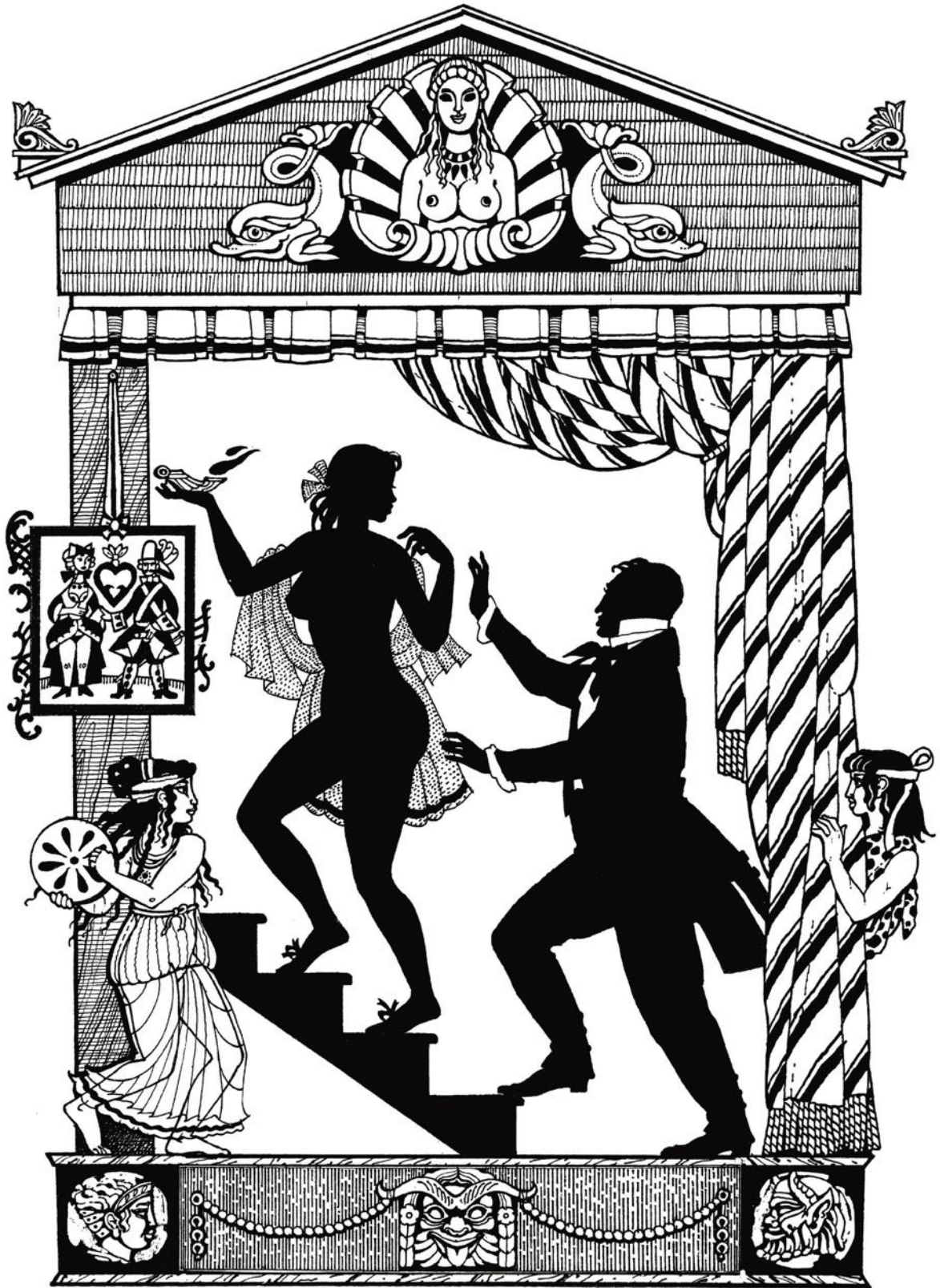
Ігор Шуров (1953, Львів)

Ілюстрація до поеми В.А. Пушкіна «Небезпечний сусід»

Друк. (оригінал - папір, туш, перо)

40x30 см

Ігор Шуров (1953, Львів)

Човен кохання. 2003р.

Папір, туш, перо.

44x62 см

Ігор Шуров (1953, Львів)
Дівчина з борделю. 2001р.
Кулькова ручка, папір.
20x10,5 см

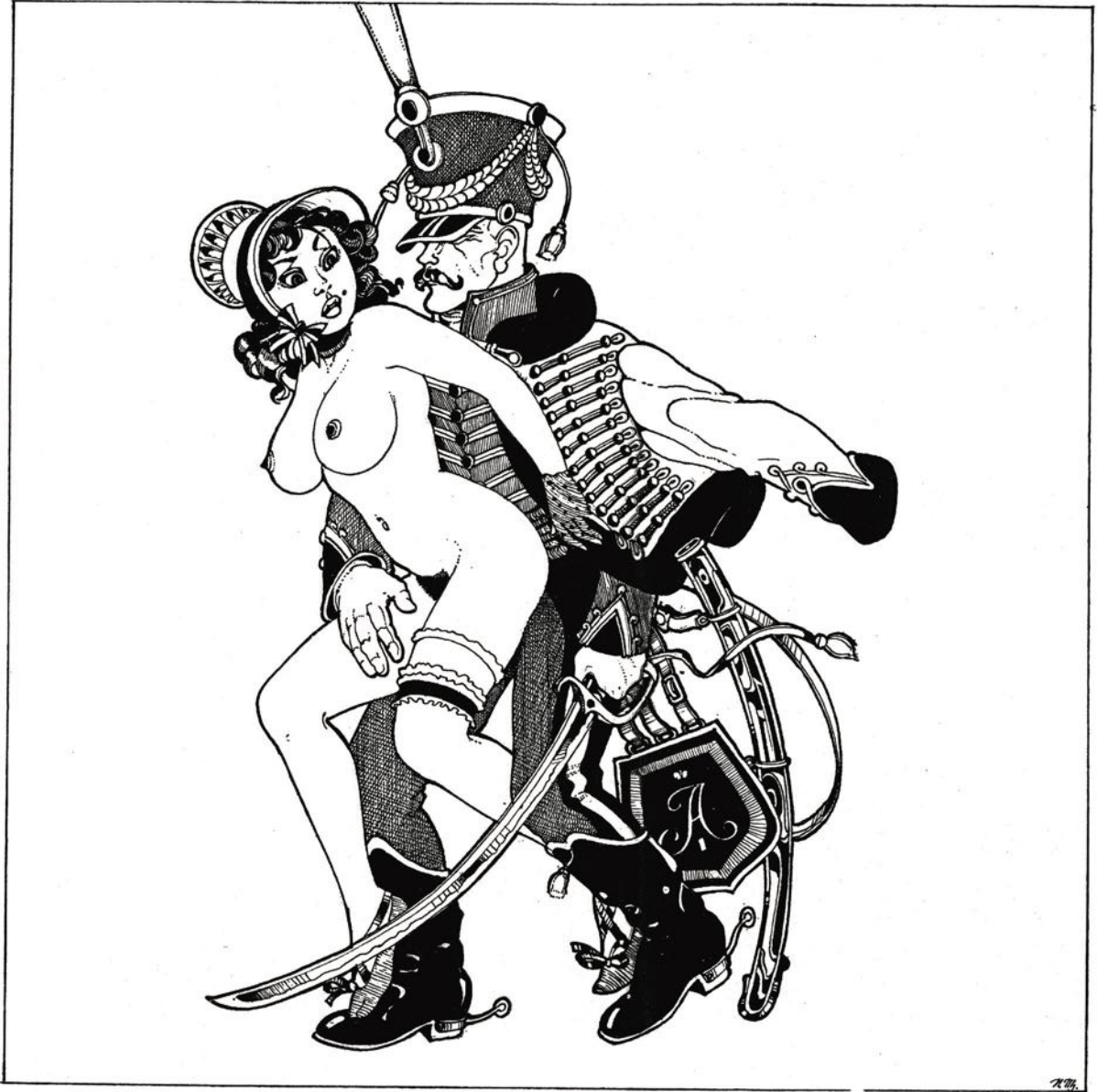
Ігор Шуров (1953, Львів)

Гусар. Серія «Кавалерія в Парижі» . 1987р.

Друк. (оригінал - папір, туш, перо)

19,8x18,8 см

ЧОМУ ХУДОЖНИКИ НАЙБІЛЬШЕ ПОЛЮБЛЯЮТЬ МАЛЮВАТИ ОГОЛЕНИХ ЖІНОК?

Громадянський обов'язок -- ось причина. А ще демографічний спад, адже свого часу, коли давню Індію викосила чума і людей стало геть трохи, митці створили чудові еротичні храми, аби збудити поміж посполитих оргональну силу. І що? Народонаселення так зросло, що тепер його ніде подіти. Отак і в Україні, справжні художники борються за людське поголів'я, особливо після введення безвізу для жіночої статі, пером і пензлем заохочуючи чоловіків збуджуватись на тих жінок, що не розбіглись. Бо чим їх ще втримати, як не сексом?

Витончені й водночас принадли ідеалізовані одаліски роботи Ігоря Щурова нагадують нам, для чого жінки сотворені, глибокий натяк на це в композиції, де під деревом пізнання п'ятеро Єв і жодного тобі Адама. Схаменіться, мужчини! -- волає ця картина. До цього самого ж закликає перо митця, де за козаком зоряними небесами женуться аж дві оголені красуні-відьми, промовисто закликаючи до групового-сексу... Придивімося ж: а на чому вони летять? Та на мітлі й рогаці, тобто на старовинних наших архетипних фалоімітаторах.

А на іншому мальовидлі прилетіла ластівочка, прилетіла вона недвозначно до парубоцького «горобчика», промовисто позбавленого фігового листка. Про те ж саме промовляє композиція, де Василя Львовича Пушкіна чи не силоміць заманює наяда до античного алькова.

І це слава Богу, що Ігор Щуров знову повернувся до Львова, аби показати землякам своїм найвитонченішу графічну техніку, де поєднується наш таки ампір з китайським таки шан-шумем і все це лише для того, аби цнотливі львів'яни за допомогою цієї вишуканої естетики одразу ж кинулися виконувати дітородний обов'язок.

Тож бо і його соратник Йоханан Петровський-Штерн творить аналогічну Кама-сутру, але не з каменю, як це сотворяли індуси (й до чого закликав Каменяр-Франко) -- а навпаки живописним робом.

І отут постає питання: а який модус операнді ефективніший -- скульптурний чи графічний? Аби підперти процес демографічний? Так-так, наша українська карма це не Кама-сутра, а Карма-сутра. Для створення якої автор застосовує найефективнішу кольорову гаму -- червоно-чорну. Як то співається в народній пісні: «Червоне -- то ікра, а чорне -- теж ікра». Виникає питання: а до чого тут ікра взагалі? А до того, що в цих композиціях як виникає ще й ікра... біла.

«А чи така буває?» -- запитаєте Ви, любий відвідувачу виставки.

«Так-так, -- відповімо ми, -- біла ікра існує, але вона, на наше щастя не рибу'яча. І, звісно, вона є результатом дійств, до яких радикально закликає митець».

Яким робом? Простим, адже кожна композиція, це позиція. Або деякий виразний фрагмент її, як колись мовив Дартаньян до Міледі: «Мадам, ваше декольте більш, аніж приховує».

Додати що на виставці експонується не лише узвичаєна наша кохайність, коханність, кохайливість примножена на лобощі, але й кунілінгус, і Петровський-Штерн принципово не остерігається майбутнього критиканства, а мужньо й рішуче викликає вогонь на себе. Отак. Отут здогадливий відвідувач збагне, що такі рядки -- це відверта замануха на виставку.

І якщо вже Ви ці рядки читаете, то, отже, зловилися!

Богдан Жалдак